

Nacions, Identitats i Fronteres (20160).

Cóm es trenca Espanya?. Teoria i Praxis.

Titulació/estudi: Grau en Humanitats

Curs: 3r – 4t

Trimestre: 2n

Nombre de crèdits ECTS: 5 crèdits

Hores dedicació estudiant:

Llengua o llengües de la docència: Català

Professorat: Josep M. Delgado Ribas

1. Presentació de l'assignatura o descriptor

Estudi dels processos de secessió dins la història contemporània d'Espanya. El programa conté dues parts. Dins la primera, teòrica, s'analitza amb diversos exemples de tot el món quins factors fan possible que una comunitat diferenciada integrada dins un estat enceti un procés de separació i quins factors juguen a favor i en contra de l'aconseguitment d'aquest objectiu. A la segona part tractarem de seguir com aquests factors van actuar entre 1810 i 1898 i facilitaren la secessió del territoris americans de l'imperi espanyol, considerats fins llavors per la metròpoli com a regnes i províncies d'Espanya.

2. Competències a assolir

Competències generals	Competències específiques
1. Reflexionar sobre el processos de secessió moderns i contemporanis 2. Relacionar estudis de cas concrets amb d'altres situacions similars. 3. Detectar la informació cultural i ideològica implícita en cada cas. 4. Comprendre la interrelació entre identitat, història i situació econòmica. 5. Desenvolupar la sensibilitat multicultural. 6. Argumentar per escrit i oralment un determinat criteri. 7. Transmetre per escrit i oralment de	1. Comprendre els factors que determinen la decisió d'una comunitat diferenciada de separar-se d'un Estat. 2. Analitzar els beneficis i els costos de la secessió. 3. Analitzar els beneficis i els costos de la pertinença a un Estat 4. Identificar les barreres polítiques i econòmiques que dificulten el procés. 5. Fer esquemes i/o resums de textos llegits. 6. Conèixer les característiques bàsiques de l'imperi espanyol..

manera organitzada els coneixements adquirits. 8. Innovar i ser creatiu/va en la transmissió de coneixements. 9. Treballar sobre fonts digitalitzades de diferents països. 10. Sintetitzar idees. 11. Desenvolupar la capacitat de aplicar els coneixements rebuts en l'anàlisi de contextos històrics diferents.	7. Conèixer els motius pels quals les repúbliques llatinoamericanes es van separar d'Espanya. 8. Analitzar la reacció de l'imperi davant els intents de secessió.. 9. Situar adequadament el procés dins el seu context internacional .
---	---

3. Continguts

Mòdul 1. Factors que determinen la decisió de separar-se: beneficis de pertànyer a una unitat política ampla, costos de la pertinença, costos i beneficis de la secessió. La “crisi secessionista”. Factors desencadenants.

Mòdul 2. Les barreres a la secessió. Beneficis de la pertinença i costos de la secessió. La resistència de l'Estat a fragmentar-se. El paper hostil de la comunitat internacional.

Mòdul 3. Arguments que justifiquen la secessió. Genocidi i persecució ètnica. Defensa de la identitat.

Mòdul 4. Beneficis de la secessió. El dret d'autodeterminació i el principi d'integritat territorial dels Estats.

Mòdul 5. La dinàmica secessionista. Increment dels costos de pertinença. “El moment adient” . La reducció conjuntural dels costos de la secessió. La reducció dels beneficis de pertinença.

Mòdul 6. Característiques generals de l'imperi colonial espanyol. Les barreres a la separació.

Mòdul 7. Increment dels costos de pertinença: les “reformes borbòniques (1762-1792) i el seu impacte sobre les societats colonitzades. Els arguments que justifiquen els primers projectes separatistes.

Mòdul 8. El “moment adient”. Les guerres napoleòniques i la recuperació de la sobirania.

Mòdul 9. L'oposició de l'Estat. Com Espanya es defensa dels intents de secessió.

Mòdul 10. El paper de la comunitat internacional. El Congrés de Viena i les potències anglosaxones.

4. Avaluació

Els estudiants han de redactar un treball de curs sobre un tema relacionat amb el programa de l'assignatura que es comunicarà el primer dia de classe i que servirà per mostrar les competències adquirides en l'estudi dels processos de secessió. La nota d'aquest treball representarà el 30% de la nota final de curs. L'assistència i participació activa a les classes (20%) i un exercici escrit de final de curs (50%) seran els altres elements d'avaluació.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Teoria

- Bartkus, Viva Ona, *The Dynamics of Secession*, Nova York, Cambridge University Press, 1999.
- Bledsoe, Albert, *Is secession Treason?*, Chester NY, Anza Publishing, 2005.
- Buchanan, Allen, "Toward a Theory of Secession", *Ethics*, vol. 101, n° 2 (Jan., 1991), pp. 322-342.
- Buchanan, Allen, *Secession: The Morality Of Political Divorce From Fort Sumter To Lithuania And Quebec*, Boulder, Westview Press, 1991.
- Buchanan, Allen, "Theories of Secession", *Philosophy and Public Affairs*, Vol. 26, n° 1 (Winter, 1997), pp. 31-61
- Buchanan, Allen, *Justice, Legitimacy, and Self-Determination. Moral Foundations for International Law*, Oxford, OUP, 2004.
- Elder, Stuart, "Contingent Sovereignty, Territorial Integrity and the Sanctity of Borders", *SAIS Review*, n°1 (2006), pp. 11-24
- Farer, Tom J., "The Ethics of Intervention in Self-Determination Struggles", *Human Rights Quarterly*, 25 (2003), pp. 382-406.
- Coppieters, Bruno, i Sakwa, Richard (eds.), *Contextualizing Secession. Normative Studies in Comparative Perspective*, Oxford, OUP, 2003.
- Grant, Thomas D., "Partition of Failed States: Impediments and Impulses", *Indiana Journal of Global Legal Studies*, vol. 11:2 (Summer 2004), pp. 51-82.

- Kamanu, Onyeonoro S., "Secession and the Right of Self-Determination: An O.A.U. Dilemma", *The Journal of Modern African Studies*, vol. 12, nº 3 (Sept., 1974), pp. 355-376.
- Klabbers, Jan, "The Right to be Taken Seriously: Self-Determination in International Law", *Human Rights Quarterly*, 28 (2006), pp. 186-206.
- Lehning, Percy B., *Theories of Secession*, Londres, Routledge, 1998.
- Lustick, Ian S.; Miodownik, Dan; Eidelson, Roy J., "Secessionism in Multicultural States: Does Sharing Power Prevent or Encourage It?", *The American Political Science Review*, vol. 98, nº 2 (May, 2004), pp. 209-229.
- Patten, Alan, "Democratic Secession from a Multinational State", *Ethics*, vol. 112, nº 3 (Apr., 2002), pp. 558-586.
- Wellman, Christopher H., "A Defense of Secession and Political Self-Determination", *Philosophy and Public Affairs*, vol. 24, nº 2 (Spring, 1995), pp. 142-171.
- Wood, John R., "Secession: a Comparative Analytical Framework, *Canadian Journal of Political Science*, vol. 14, nº 1 (Mar., 1981), pp. 107-134).
- Zarcovic, Milica, *The Economics of Secession*, Nova York, St. Martin's Press, 1992.

5.2. Praxis

- Adelman, Jeremy, *Sovereignty and Revolution in the Iberian Atlantic*, Princeton, PUP, 2006.
- Anna, Timothy, E., *España y la independencia de América*, México, FCE, 1986.
- Chust Calero, Manuel, *La cuestión nacional americana en las Cortes de Cádiz (1810-1814)*, Valencia/México, UNED-UNAM, 1999.
- Chust Calero, Manuel, (coord.) *1808. La eclosión juntera en el mundo hispano*, Mèxic, Fondo de Cultura Económica, 2007.
- Chust Calero, Manuel, y Mínguez, Víctor, *El imperio sublevado: monarquía y naciones en España e Hispanoamérica*, Madrid, CSIC, 2004.
- Delgado, Josep M., "La desintegración del imperio español. Un caso de descolonización frustrada (1797-1837)", *Illes i Imperis*, 8 (2006), pp. 5-44.
- Fontana, Josep., *Aturar el temps. La segona restauració espanyola, 1823-1834*, Barcelona, Crítica, 2005.

- Fradera, Josep M., *Colonias para después de un imperio*, Barcelona, Bellaterra, 2005.
- Garavaglia, Juan Carlos, “La apoteosis del Leviathán: El estado en Buenos Aires durante la primera mitad del siglo XIX”, *Latin American Research Review*, 38 (2002), Nº 1, pp. 135-168.
- Hamnett, B.R., *Revolución y contrarevolución en México y Perú: liberalismo, realismo y separatismo, 1800-1824*, México, FCE, 1978.
- Lynch, John, *Simón Bolívar*, Barcelona, Crítica, 2006.
- Portillo, José M., *Crisis Atlántica. Autonomía e independencia en la crisis de la monarquía española*, Madrid, Marcial Pons, 2006.
- Van Young, Eric, *The Other Rebellion. Popular Violence, Ideology and the Mexican Struggle for Independence, 1810-1821*, Stanford, Stanford University Press, 2001.

7. Programació d'activitats

Nacions, Identitats i Fronteres (20160)		
	Dimarts	Dijous
09/01 - 13/01	PLENÀRIA	PLENÀRIA
16/01 - 20/01	PLENÀRIA	PLENÀRIA
23/01 - 27/01	PLENÀRIA	101
30/01 - 03/02	PLENÀRIA	102
06/02 - 10/02	PLENÀRIA	101
13/02 - 17/02	PLENÀRIA	102
20/02 - 24/02	PLENÀRIA	101
27/02 - 02/03	PLENÀRIA	102
05/03 - 09/03	PLENÀRIA	PLENÀRIA
12/03 - 16/03	PLENÀRIA	PLENÀRIA